

DECIZIE

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Dumitru Mardari, Ion Druță

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Vero-Nadina”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „Vero-Nadina” împotriva lui Robert Țurcanu și Societății cu răspundere limitată „Energomigrup” cu privire la încasarea datoriei, a penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Robert Țurcanu și Societatea cu răspundere limitată „Energomigrup”, casată hotărârea Judecătoriei Strășeni din 18 martie 2016 și emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

c o n s t a t ă :

La data de 15 mai 2014, SRL „Vero-Nadina” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Robert Țurcanu și SRL „Energomigrup” cu privire la încasarea datoriei, a penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 26 iunie 2012, între SRL „Vero-Nadina” și SRL „Energomigrup” a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1 V/E, conform căruia reclamanta s-a obligat să livreze lunar pâratei produse petroliere pe durata unui an calendaristic, iar ultima s-a obligat să achite costul acestora conform prevederilor pct. 3.1 al contractului.

Menționează că, la data de 01 decembrie 2013, între SRL „Vero-Nadina”, SRL „Energomigrup” și Robert Țurcanu a fost încheiat contractul de furnizare nr.V/E/1 (cu garant persoană fizică), prin care Robert Țurcanu, acționând în calitate de fidejutor, s-a obligat că, în cazul neonorării obligațiilor contractuale de către SRL „Energomigrup”, să execute integral și solidar obligațiile ce reies din contractul de furnizare nr. V/E/1 din 01 decembrie 2013.

Susține că, conform contractelor enunțate, plata pentru produsele petroliere urma a fi efectuată prin virarea mijloacelor bănești de către cumpărător la contul de decontare al vânzătorului, în avans sau în termen de 15 zile bancare din momentul livrării.

Afirmă că, și-a executat integral obligațiile contractuale asumate și a livrat pârâtei marfă – produse petroliere, însă aceasta nu și-a executat obligația de plată a produselor recepționate, înregistrând o datorie în sumă de 1 637 089 lei, dintre care suma de 396 479 lei în baza contractului din 26 iunie 2012 și suma de 1 240 610 lei în baza contractului din 01 decembrie 2013.

Relevă că, la data de 07 februarie 2014, a expedit în adresa SRL „Energomigrup” o pretenție, prin care a solicitat achitarea datoriei, însă aceasta a fost lăsată fără răspuns.

Invocă că, la data de 23 aprilie 2014, în baza acordului de fidejusiune din 01 decembrie 2013 încheiat cu Robert Țurcanu, a transmis acestuia prin intermediul executorului judecătoresc, Valentina Anghel o pretenție, prin care a solicitat achitarea datoriei SRL „Energomigrup”, însă fidejusalul nu și-a executat obligația de plată în termen de 7 zile conform pct. 5 al acordului enunțat.

Mai invocă că, conform pct. 3.4 al contractului de vânzare-cumpărare nr. 1 V/E din 26 iunie 2012 și contractului de furnizare nr. V/E/1 (cu garant persoană fizică) din 01 decembrie 2013, părțile au stabilit că, în caz de nerespectare a termenilor de achitare a mărfii, cumpărătorul urmează să achite o penalitate în mărime de 0,2 % din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere.

Declară că, reieșind din suma datoriei restante, pârâtei urmează să achite o penalitate în mărime de 285000 lei.

Solicită încasarea în mod solidar de la Robert Țurcanu și SRL „Energomigrup” a datoriei în sumă de 1 240 610 lei, a penalității de întârziere în sumă de 285 000 lei, a taxei de stat în sumă de 50 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică, precum și încasarea din contul SRL „Energomigrup” a datoriei în sumă de 396 479 lei.

Pe parcursul examinării cauzei reclamanta și-a concretizat cerințele, indicând că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2015, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2015, a fost intentată procedura de insolabilitate față de SRL „Energomigrup”, iar la data de 03 decembrie 2015, a fost validată creanța sa față de această companie în sumă de 1 972 089 lei, din care considerent renunță la pretențiile înaintate împotriva SRL „Energomigrup”, dar solicită încasarea din contul lui Robert Țurcanu a datoriei în sumă de 1 240 610 lei, a penalității de întârziere în sumă de 285 000 lei, a taxei de stat în sumă de 50 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 18 martie 2016 acțiunea a fost admisă și au fost încasate din contul lui Robert Țurcanu în beneficiul SRL „Vero-Nadina” datoria în sumă de 1 240 610 lei, penalitatea de întârziere în sumă de 285000 lei și taxa de stat în sumă de 50 000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2016 a fost admis apelul declarat de către Robert Țurcanu și SRL „Energomigrup”, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasată din contul SRL „Vero-Nadina” în beneficiul lui Robert Țurcanu suma de 10 000 lei, cu titlu de taxă de stat.

La data de 14 aprilie 2017, SRL „Vero-Nadina” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, bazată pe aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural și pe aprecierea arbitrară a probelor anexate la materialele dosarului.

Menționează că, instanța de apel, la judecarea cauzei, urma să aplice prevederile art. 1146 din Codul civil, care reglementează că, prin contractul de fidejusiune, o parte fidejutor se obligă față de cealaltă parte creditor să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului. Prin fidejusiune se poate garanta și o obligație viitoare sau afectată de modalități.

Consideră că, concluziile instanței de apel precum că, la momentul încheierii contractului de fidejusiune, actul juridic principal nu conținea nici o anexă, prin urmare, fidejutorul s-a obligat în vederea garantării unei obligații a cărei întindere nu o putea cunoaște sunt eronate și în contradicție cu probele anexate la materialele dosarului, cu circumstanțele stabilite și cu prevederile art. 1146 alin. (2) din Codul civil.

Susține că, prin fidejusiune se poate garanta și o obligație viitoare, nu numai cele apărute concomitent sau până la instituirea fidejusiunii, iar dacă se garantează o obligație viitoare, contractul de fidejusiune astfel încheiat confirmă doar legătura juridică între fidejutor și creditor, fidejutorul fiind obligat numai dacă în viitor va lua naștere obligația garantată.

Afirmă că, conform pct. 3.1 al contractului de furnizare nr. V/E/1 din 01 decembrie 2013, prețul produselor petroliere vor fi coordonate de părți pentru fiecare partidă în mod verbal sau scris și vor fi confirmate prin facturile de însoțire a mărfurilor, care vor fi considerate ca anexe la prezentul contract, iar conform acordului de fidejusiune din 01 decembrie 2013, fidejutorul declară că este la curent cu clauzele contractuale încheiate între creditor și debitor și se obligă să execute integral obligațiile ce reies din el.

Astfel, consideră că, prin prisma art. 1146 alin. (2) din Codul civil, fidejutorul cunoștea clauzele contractuale încheiate între creditor și debitor, precum și consecințele care vor urma în cazul neexecutării obligațiilor contractuale, de aceea argumentul invocat de instanță precum că, fidejutorul s-a obligat în vederea garantării unei obligații a cărei întindere nu o putea cunoaște, sunt eronate.

Relevă că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și, anume, prevederile art. 206 alin. (2) din Codul civil.

Consideră că, concluzia instanței de apel precum că, fidejutorul nu poate fi obligat la executarea unei prestații a cărui obiect nu este determinat nici determinabil este eronată, deoarece bunurile determinate generic, care formează obiectul prestației, trebuie să fie determinate cel puțin în specia lor, iar conform pct.1.1 al contractului de furnizare nr. V/E/1 din 01 decembrie 2013, obiectul contractului era livrarea produselor petroliere în cantitățile, asortimentul și prețurile prevăzute în anexele la prezentul contract, astfel, atât debitorul, cât și fidejutorul cunoșteau care este obiectul contractului.

Invocă că, instanța de apel nu a dat apreciere argumentului invocat precum că, fidejutorul era și reprezentantul debitorului SRL „Energomigrup” cu drepturi depline, inclusiv de a reprezenta și semna din numele întreprinderii toate actele de

dispoziție, contracte, etc, fapt confirmat prin procura nr. 977 din 25 noiembrie 2013.

Consideră că, prima instanță corect a concluzionat că, datoria fidejursorului Robert Țurcanu s-a format în baza contractului de furnizare nr. V/E/1 din 01 decembrie 2013, deoarece facturile fiscale în baza cărora s-a format datoria au fost eliberate în perioada 05 decembrie 2013 – 10 ianuarie 2014, iar argumentul instanței de apel precum că, facturile fiscale nu conțin elemente distinctive privind numărul contractului în baza căruia sunt eliberate este eronat. Or, pct. 3.1 al contractului reglementează că, tipul, prețul produselor vor fi coordonate de părți pentru fiecare partidă în mod verbal sau în scris și vor fi confirmate de facturile fiscale care vor însoți marfa, iar acestea vor fi considerate ca anexe la prezentul contract.

Afirmă că, în baza contractului de furnizare nr. V/E/1 din 01 decembrie 2013 au fost eliberate facturile fiscale din 01 decembrie 2013, iar contractul de vânzare-cumpărare din 26 iunie 2012, la care face trimitere instanța de apel, nu întrunea condițiile de formă necesare la valabilitatea actului juridic, deoarece pe acesta a fost aplicată ștampila, care se aplică pe facturi, actele de evidență contabilă primară, dar nicidecum pentru încheierea unui contract de vânzare-cumpărare, din care motiv a fost încheiat contractul de furnizare din 01 decembrie 2013.

Declară că, produsele petroliere au fost eliberate în baza contractului de furnizare nr. V/E/1 din 01 decembrie 2013, garantat cu fidejusiune.

Consideră că, prima instanță corect a dispus încasarea în mod solidar și de la fidejutor a sumei datoriei.

Invocă că, instanța de apel a lăsat fără apreciere circumstanțele importante pentru judecarea cauzei și nu și-a motivat soluția, fapt ce echivalează cu neexaminarea fondului cauzei, încălcând, prevederile art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 23 august 2017 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „Vero-Nadina” a solicitat încasarea de la Robert Țurcanu a datoriei în sumă de 1 240 610 lei, a penalității de întârziere în sumă de 285 000 lei, a taxei de stat în sumă de 50 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, încasând de la Robert Țurcanu în beneficiul SRL

„Vero-Nadina” datorია în sumă de 1 240 610 lei, penalitatea de întârziere în sumă de 285000 lei și taxa de stat în sumă de 50 000 lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Robert Țurcanu și SRL „Energomigrup”, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că, concluzia instanței de apel este greșită.

Conform art. 753 alin. (1) și (2) din Codul civil, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit. Vînzătorul se obligă să remită, concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzute de lege, dacă în contractul de vânzare-cumpărare nu este prevăzut altfel.

Conform art. 1146 alin. (1) și (2) din Codul civil, prin contract de fidejusiune, o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului. Prin fidejusiune se poate garanta și o obligație viitoare sau afectată de modalități.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 26 iunie 2012, între SRL „Vero-Nadina”, în calitate de vînzător și SRL „Energomigrup”, în calitate de cumpărător a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1 V/E, prin care vînzătorul s-a obligat să vîndă, iar cumpărătorul s-a obligat să cumpere produsele petroliere în cantitățile, asortimentul și prețurile prevăzute în anexele la prezentul contract.

Ulterior, la data de 01 decembrie 2013, între SRL „Vero-Nadina”, în calitate de vînzător, SRL „Energomigrup”, în calitate de cumpărător și Robert Țurcanu, în calitate de fidejutor a fost încheiat contractul de furnizare (cu garant persoană fizică) nr. V/E/1.

Conform pct. pct. 3.1 – 3.3 din contractele menționate, prețul produselor petroliere vor fi coordonate de părți pentru fiecare partidă în mod verbal sau scris și vor fi confirmate de facturile de însoțire a mărfurilor, care vor fi considerate ca anexe la contract. Achitarea produselor petroliere avea loc în avans. În cazurile când părțile vor conveni, produsele petroliere pot fi furnizate în credit. Achitarea lor, în acest caz, va avea loc în cel mult 15 zile bancare.

De asemenea, s-a constatat că, la data de 01 decembrie 2013, între SRL „Vero-Nadina” și Robert Țurcanu a fost încheiat acordul de fidejusiune.

Conform pct. pct. 1-3 din acordul de fidejusiune enunțat, prin prezentul acord, fidejutorul s-a obligat față de creditor să execute integral obligațiile ce reies din contractul de furnizare nr. V/E/1 din 01 decembrie 2013. Fidejutorul confirmă faptul că este la curent cu conținutul contractului încheiat între debitor și creditor. Fidejutorul poartă răspundere solidară cu debitorul în fața creditorului în caz de nerespectarea de către debitor a obligațiilor ce reies din contract și se obligă să achite creditorului prețul produselor petroliere cumpărate, penalitățile, să compenseze alte daune cauzate creditorului.

Conform art. 512 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Art. 514 din Codul civil prevede că, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de le produce în condițiile legii.

Conform art. 572 alin. (2) din Codul civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Din materialele dosarului rezultă că, prestarea serviciilor în baza contractului de furnizare nr. V/E/1 din 01 decembrie 2013 se confirmă prin facturile fiscale eliberate în perioada 05 decembrie 2013-10 ianuarie 2014 și, anume, facturile fiscale seria FE0284306 din 05 decembrie 2013, FE0284332 din 13 decembrie 2013, FE0284365 din 28 decembrie 2013 și FE0284391 din 10 ianuarie 2014.

Conform art. 1156 alin. (1) din Codul civil, în cazul neexecutării obligației principale, fidejursorul și debitorul sunt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Actele cauzei denotă faptul că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2015, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2015, a fost intentată procedura de insolabilitate față de SRL „Energomigrup” și în cadrul procesului de insolabilitate a fost validată creanța SRL „Vero-Nadina” față de SRL „Energomigrup”.

În contextul celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, prima instanță temeinic și legal a încasat de la Robert Țurcanu în beneficiul SRL „Vero-Nadina” datoria în sumă de 1 240 610 lei.

Conform art. 624 alin. (1) și (3) din Codul civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate.

Conform pct. 3.4 din contractul de furnizare nr. V/E/1 din 01 decembrie 2013, în caz de neachitare în termenul prevăzut de contract, cumpărătorul va fi nevoit să achite penalități în valoare de 0,2 % din valoarea mărfii, pentru fiecare zi de întârziere.

Raportând normele de drept enunțate la circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, prima instanță temeinic și legal a încasat de la Robert Țurcanu în beneficiul SRL „Vero-Nadina” penalitatea de întârziere în sumă de 285000 lei.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Vero-Nadina”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Strășeni din 18 martie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „Vero-Nadina” împotriva lui Robert Țurcanu și Societății cu răspundere limitată „Energomigrup” cu privire la încasarea datoriei, a penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătoria

Iulia Sîrcu

Dumitru Mardari

Ion Druță

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic